Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commetarius in materiam de peccatis in decalogim et 5 praecepta ecclesiae - Cod. Ettenheim-Münster 182

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[S.l.], 1642

Capvt XXV.

urn:nbn:de:bsz:31-117390

Visual Library

CAPVT XXV.

De consuetudinibus

Quoniam inter leges et consuetudines ac privilegia eadem connexio et affinitas ut interdum consuetudo vim habeat legis et tanquam lex obliget privilegium vel dicatur et sit lex quedam privata, breviter de consuetudinibus et privilegiis quedam his 2 capitibus ultimis dicenda sunt.

Consuetudo est ius quoddam moribus institutum quod lege suscipitur cum deficit lex capitum consuetudo dis 1a. idque 3ae. preter legem cum lege inducit; contra legem, cum lege abrogat; et 2m legem cum lege interpretatur et confirmat. Contra legem in quam non divina vel naturalem sed quandam non consuetudo contra illas vocatur consuetudo contra bonos mores abusus, et corruptela. Ut vero consuetudo legem interpretari censeatur debet esse publica, ita ut et ad notitiam principis perveniat et preterea et ab illo saltem tacite approbetur nec puniatur, quamvis res deducatur in iudicium. Say. c. 11 du 2.

1 par. Consuetudinis definitio.

Ut consuetudo legem interpretari videatur debet esse publica.

Generati autem ut consuetudo vim legis habere possit debet esse rationabilis, sed est lex causa rationabili introducta et legitime prescripta, capitum cum tanto de consuetudine sic prescripta est 2m Sotum q. 7 art. 7. quando communi hominum iudicio pactum esset facere contra illam nullum non tempus esse assignatum in utrovis iure ad consuetudinem ex tacito principis consensu confirmandam probat Vaz d. 177 c. 4 a n. 42 Et ideo n. 46 vera existimat sententia tomistarum quod notat illud arbitrio solum prudentis viri determinatum: quamvis contra legem civilem 10 anni contra Canonicam 40 preter vel dicatur 10 requiri communiter. Say du 4 et alii quos citat. Quod vero aliqui ponunt discrimen inter presentes et absentes, de iure Caesareo improbat Vaz c. 3 n. 32 Necesse est tn

2 par. Ut consuetudo vim legis habere possit ad ea quod requiratur.

Aliqbus personis consuetudo introduci debeat

consuetudine introduci a personis idoneis quales non sunt amentes et pueri nec foeminae in rebus ad solos viros pertinentibus nec laici respectu clericorum Ite a maiore parte communitatis et cum voluntate sese obligandi Azor c 17 q 8 etc. Alias non yet vim legis ut ieiunia et similia ex devotione tantum frequentata, Sotus ubi sup. et Azor c. 18 q 5 Nullus tamen requiritur iudicialis actus sed potest introduci solis extraiudicialibus Vaz. c 6 n 52. Quicquid alii velint. etc.

Consuetudo solis extraiudicialibus introduci potest

3. par.

Sed quid in casu quo lex prohibeat seu excludat consuetudinem? respondeo si prohibeat tot damnet ut iniqua et irrationabile non potest talis consuetudo habere vim ad abrogandam legem et damnatur tam praeterita quam futura: si vero tam simpliciter et generatim excludat sed si consuetudo fiat ob mutatas circumstantias rationabiles potest vim habere et vires resumere contra legem tam praeteritam Covarruviarum resolutionum li. 3 c 13 n 4 Vaz. d 177 c 8 et Azor c 17 q 10 tam futuram idem Vaz n 72 et Navar. to. 1 Comentario de spoliis Clericorum ff. 14 n 8 vide Canonem Quae contra et sequentes dist 8 ubi et egregie refellunt et repellunt malae quamvis antiquae consuetudines. Addit Azor c 18 q 10. et illa lege quae in non parentes statuit censuram ipso iure incurrendam potest abrogari per consuetudinem imo et ipsa sola poena ac censura permanente lege et sua vim retinente citatque inter alios Angel. et Syl. Vel consuetudo illum n 10 hunc q 7 et 11 quia potuit ab initio sic recipi ut vidimus supra.

Quae consuetudo non habeat vim ad abrogandam legem

Quae lex per consuetudinem abrogari queat

4 par.

Requiritur certum tempus ad praescribendam legitimam consuetudinem

Cum autem dixerimus ff. 2 iuxta communem requiri certum tempus ad praescribendam legitimam consuetudinem dicit Azor c 17 q 6 tempus eiusmodi praescriptionis non inchoari ab iis qui incipiunt consuetudinem introducere ut pote qui hoc faciendo peccent sed ab iis qui sine incipiunt facere contra legem

priorum exemplum secuti bona fide quos non debent arbitrari introducere
quod peccasse nisi constiterit evidenter etc. At iuxta sententiam Vaz et Soti
eodem ff. 2 allata aliud est dicendum videlicet consuetudine habere vim
legis etc. quando tamdiu duravit ut vel contra facere communiter putetur peccatum
vel princeps videatur consensisse saltem tacite. Unde quod quando requirat tot
actus sciente et tot non sciente principe falsum esse quod nutriat Vaz c 8 n 74 quia
illo nesciente numquam legitime prescribitur scientem et consentiente confirmatur videlicet
ff. m sequente.

Consuetudo quando vim habeat legis

Nesciente principe numquam legitime prescribitur consuetudo.

Denique abrogatur consuetudo sicuti lex nimirum per contrariam legem vel consuetudinem
itemque per desuetudinem seu non usum, consuetudini repugnante id est si omittatur
aliquid eo tempore quo consuetudo alias urget scientibus et dissimulantibus iis quorum
est urgere. Sed quod de puro non usu sed desuetudine negativa quando videlicet
casus levis non occurrit per hanc non ut consuetudo introduci nequit ita nec abro
gari, cum ad vim consuetudinis requiratur consensus principis quod per talem non usum innotescere
non potest et consequenter nec obligationem inducere nec auferre. Hac colligitur
ex dictis Gaetanus et Porti supponi videlicet Porti asserere a Vaz d 177 c 6 n 5.
Vide Azor c 5 q 5 et 2 ab sequentibus et quod diximus c precedenti fo 5 et 6 illique
preterea nota si consuetudo vel particulare statutum contineat idem quod in commune ab-
rogato hoc et illa abrogari et nulla aliorum speciali mentione facta. Sag
c 10 d 6 Azor c 18 q 2 quorum ille asserit quoque d 7 lege abrogare consuetudinem
et non rationabili ac prescripta quando ea sciente principe introducitur et ita has
duas conditiones tantum requiri quando inducitur nova obligatio per consuetudinem
vel lex abrogatur nesciente principe. Ed intellige iuxta sententiam non Vaz
sed aliorum sup. relata nam Vaz c 7 et in illo casu requirit ut consuetudo
sit rationabilis hac de consuetudinibus atque plura ex dictis de legibus accommoda
ri possunt et dicunt nunc de privilegiis breviter.

5 par. quando consuetudo abrogetur.

Ad vim consuetudinis requiritur consensus principis.

Lex abrogatur consuetudine etiam non rationabili